

Brüsszel, 2026. szeptember 18.
(OR. en)

13402/26

Intézményközi referenciaszám:
2023/0076 (COD)

ENER 584
ENV 1101
CLIMA 464
COMPET 1092
CONSOM 265
FISC 309

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. szeptember 18.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 488 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK az uniós nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések szándékos és súlyos eseteire vonatkozó büntetőjogi szankciók tagállamok általi bevezetésének hatékonyságáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 488 final.

Melléklet: COM(2026) 488 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.9.18.
COM(2026) 488 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az uniós nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések szándékos és súlyos eseteire vonatkozó büntetőjogi szankciók tagállamok általi bevezetésének hatékonyságáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az uniós nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések szándékos és súlyos eseteire vonatkozó büntetőjogi szankciók tagállamok általi bevezetésének hatékonyságáról

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés: A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet megsértésének esetei	2
II.	Módszertan	6
III.	A bűncselekményekre és szankciókra vonatkozó uniós keret.....	7
IV.	A REMIT megsértésének aktuális állása és a levont tanulságok	7
V.	Megállapítások	14

I. Bevezetés: A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet megsértésének esetei

A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU rendeletet (a továbbiakban: REMIT)¹ módosította az (EU) 2024/1106 rendelet (a továbbiakban: REMIT II)², amely 2024. május 7-én lépett hatályba (a REMIT II-vel módosított REMIT-re e jelentés alkalmazásában „módosított REMIT”-ként hivatkozunk).

A REMIT kulcsfontosságú uniós jogszabály. Célja a nagykereskedelmi energiapiacok integritásának és átláthatóságának biztosítása a piaci visszaélések megelőzésére és felderítésére szolgáló keret bevezetésével.

A módosított REMIT 21a. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) A Bizottság 2025. június 1-jéig értékeli az uniós nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések szándékos és súlyos eseteire vonatkozó büntetőjogi szankciók tagállamok általi bevezetésének hatékonyságát, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentésben megfelelő intézkedéseket javasolhat, amelyek közé jogalkotási javaslat benyújtása is tartozhat.”

E jelentés (a továbbiakban: jelentés) célja, hogy eleget tegyen az Európai Bizottság módosított REMIT 21a. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettségének. A jelentés I. szakasza háttér-információkat tartalmaz a módosított REMIT-ről, valamint ismerteti a REMIT II által a tagállamok számára előírt, a REMIT megsértése esetén alkalmazandó jogérvényesítési kötelezettségeket. A II. szakasz leírja a Bizottság által a jelentés elkészítéséhez alkalmazott módszertant. A III. szakasz bemutatja azt a jogi keretet, amelynek alapján az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok büntetőjogi törvényi és rendeleti rendelkezéseinek közelítésére. A IV. szakasz áttekintést nyújt azokról az intézkedésekről, amelyeket a tagállamok a REMIT megsértése esetén a jogérvényesítés biztosítása érdekében vezettek be, valamint általánosságban bemutatja a REMIT uniós végrehajtási helyzetét. Végezetül az V. szakasz a Bizottság megállapításaival zárul. A jelentést a Bizottság benyújtja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1106 rendelete (2024. április 11.) az 1227/2011/EU és az (EU) 2019/942 rendeletnek a nagykereskedelmi energiapiacokon az Unió piaci manipulációval szembeni védelmének javítása tekintetében történő módosításáról (HL L, 2024/1106, 2024.4.17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1106/oj>).

Háttér-információként meg kell jegyezni, hogy a REMIT 18. cikke eredeti megfogalmazásában arra kötelezte a tagállamokat, hogy állapítsák meg a REMIT megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és tegyenek meg minden szükséges intézkedést azok végrehajtásának biztosítása érdekében. A rendelkezés azt is előírta, hogy a szankciókat úgy kell kialakítani, hogy legyenek hatékonyak, visszatartó erejűek és arányosak, és tükrözzék a jogsértés jellegét, időtartamát és súlyosságát, a fogyasztóknak okozott kárt, valamint a bennfentes információkon alapuló, illetve a piacbefolyással érintett kereskedésből származó potenciális haszon mértékét. A REMIT 18. cikke nem határozott meg konkrét szankciós keretet a tagállamok számára.

A REMIT 2023–2024-es felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a REMIT szabályainak érvényesítése jelentősen eltért az uniós joghatóságok között. Néhány tagállam szokatlanul alacsony végrehajtási tevékenységről számolt be. Más tagállamokban a jogsértésekért kiszabott bírságok nem voltak elégségesek a jövőbeli jogsértésektől való elrettentéshez.

A REMIT II jelentős módosításokat vezetett be a következtetlenségek kezelése, a REMIT megsértése esetén történő hatékony jogérvényesítés biztosítása és ezáltal a piac integritásának további erősítése érdekében.

Konkrétabban, a REMIT II tükrözte annak elengedhetetlen szükségességét, hogy egységesebb és erősebb keretet alakítsanak ki a nagykereskedelmi energiapiacokon történő piacbefolyásolás megelőzésére. E célból módosították a REMIT-et annak érdekében, hogy meghatározza azon intézkedések konkrét jegyzékét, amelyeknek a nemzeti szabályozó hatóságok rendelkezésére kell állniuk a REMIT megsértése esetén történő jogérvényesítés során. A REMIT II különösen hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok rendelkezzenek a REMIT 13. cikkének (2) bekezdésében már meghatározott szükséges vizsgálati és végrehajtási hatáskörökkel, amelyek az alábbiakra jogosítanak fel: a) betekinteni minden releváns iratba, és arról másolatot kapni, b) bármely érintett személytől tájékoztatást kérni, ideértve az érintett megbízások közvetítésének és az érintett ügyletek bonyolításának egyes szakaszaiban részt vevő személyeket és e személyek munkahelyi elöljáróit is, továbbá ezen személyek vagy elöljárók szükség szerint idézését és meghallgatását, c) helyszíni vizsgálatokat végrehajtani, d) bekérni a meglévő rögzített telefonbeszélgetéseket és a meglévő adatforgalmi nyilvántartásokat, e) felszólítani a REMIT-be vagy annak alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusokba vagy végrehajtási jogi aktusokba ütköző magatartásformák megszüntetésére, f) bíróságtól vagy befagyasztását vagy lefoglalását kérni, és g)

indítványozni egy bíróságnál vagy bármely hatáskörrel rendelkező hatóságnál a szakmai tevékenység gyakorlásától való ideiglenes eltiltást.

Emellett a REMIT II 18. cikkének új (3) bekezdése kötelezettségeket vezetett be a tagállamok számára annak biztosítására, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörrel rendelkezzenek legalább az alábbi közigazgatási bírságok kiszabására és egyéb közigazgatási intézkedések elrendelésére a REMIT megsértésével kapcsolatban: a) a jogsértés befejezésének előírása, b) a jogsértésből származó nyereség vagy az amiatt elkerült veszteség visszaszolgáltatásának elrendelése, amennyiben az érintett összeg meghatározható, c) nyilvános figyelmeztetések vagy közlemények kiadása, d) kényszerítő bírságok kiszabása, és e) közigazgatási bírságok kiszabása.

A REMIT II 18. cikkének új (4) bekezdése bevezette a közigazgatási bírságok minimális harmonizációs keretét, amely meghatározza, hogy nemzeti szinten hogyan kell megállapítani a közigazgatási bírságok maximális összegét³. E módosítások célja annak biztosítása volt, hogy minden tagállam hatékony, visszatartó erejű és arányos bírságokat szabjon ki.

Részletesebben, a REMIT II új 18. cikkének (4) és (5) bekezdése minimális harmonizációs keretet vezet be, amely előírja, hogy a tagállamoknak olyan maximális összegű közigazgatási bírságokat kell megállapítaniuk, amelyek legalább olyan magasak, mint a cikkben meghatározott összegek. Ez a harmonizáció a módosított REMIT következő cikkeinek megsértésére vonatkozik:

- 3. cikk, amely tiltja a bennfentes kereskedelmet,
- 4. cikk, amely előírja a piaci szereplők számára a bennfentes információk közzétételét,
- 5. cikk, amely tiltja a piacbefolyásolást,
- 8. cikk, amely arra kötelezi a piaci szereplőket, hogy jelentsék az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének (ACER) a nagykereskedelmi energiatermékekkel kapcsolatos adatokat⁴, valamint az alapvető adatokat⁵ és a piaci szereplők kitettségeivel kapcsolatos adatokat. A piaci szereplők jelentéstételi kötelezettségére vonatkozó előírásokat az (EU) 2026/256 bizottsági végrehajtási rendelet határozza meg⁶,
- 9. cikk, amely arra kötelezi a piaci szereplőket, hogy a letelepedésük vagy lakóhelyük szerinti tagállam nemzeti szabályozó hatóságánál nyilvántartásba vetessék magukat. A 9. cikk továbbá azt a kötelezettséget vezette be a harmadik országban letelepedett vagy ott lakóhellyel rendelkező azon piaci szereplők számára, amelyek a módosított REMIT 8. cikkének (1) bekezdése alapján az ACER részére jelentendő ügyleteket kötnek, hogy az Unióban jelöljenek ki képviselőt. 15. cikk, amely értesítési kötelezettségeket ír elő a foglalkozásszerűen nagykereskedelmi energiatermékekkel kapcsolatos ügyleteket kötő vagy végrehajtó személyek számára, a REMIT II-ben bevezetettek szerint. Ezek az

³ Különösen, a konkrét ügyekben kiszabandó közigazgatási bírságok tényleges összege elérheti a REMIT II-ben előírt maximális szintet vagy a nemzeti jogban előírt magasabb szintet.

⁴ A „nagykereskedelmi energiatermékek” fogalmát a REMIT 2. cikkének 4. pontja határozza meg.

⁵ Az „alapvető adat” fogalmát az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 2. cikkének 1. pontja határozza meg.

⁶ A Bizottság (EU) 2026/256 végrehajtási rendelete (2026. január 30.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7c. cikke (2) bekezdésének és 8. cikke (1a), (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról, valamint az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2026/256, 2026.4.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/256/oj).

értéssítési kötelezettségek a REMIT bizonyos megsértéseiihez kapcsolódnak, és címzettjük az ACER, valamint az érintett nemzeti szabályozó hatóságok.

A REMIT II olyan eszközöket biztosít a tagállamok számára, amelyek hatékonyabb jogérvényesítést tesznek lehetővé a REMIT megsértése esetén. A közigazgatási bírságok és egyéb közigazgatási intézkedések megerősített keretének a REMIT II általi bevezetése nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy a REMIT megsértése esetén büntetőjogi szankciókat vezessenek be.

II. Módszertan

Annak érdekében, hogy teljesítse a módosított REMIT 21a. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettségét, és megismerje a REMIT megsértése esetén a tagállamokban jelenleg alkalmazandó szankciók hatékonyságát, a Bizottság kérdőívet készített a nemzeti szabályozó hatóságok számára, amelyet 2024 szeptemberében az Európai Energiaszabályozók Tanácsán (CEER) keresztül tett közzé.

Ez a kérdőív – amely csak a REMIT-jogszabály végrehajtására összpontosított – kérdéseket tartalmazott a meglévő nemzeti keretekkel kapcsolatban, különösen a következők tekintetében: közigazgatási bírságok és egyéb közigazgatási intézkedések; a folyamatban lévő és a korábbi jogsértési ügyek száma tagállamonként (beleértve a jogerős határozatok és bírósági ítéletek meghozatalát is), valamint a kiszabott szankciók; az egyes tagállamokban hozott végrehajtási intézkedéseket tükröző kísérő statisztikák; valamint az illetékes nemzeti bíróságok előtt indított sikeres és sikertelen keresetek áttekintése. A kérdőív egy sor további kérdést tartalmazott azon tagállamok számára, amelyeknek a REMIT megsértése esetén alkalmazandó szankciós kerete nemcsak közigazgatási szankciókat és egyéb közigazgatási intézkedéseket, hanem büntetőjogi szankciókat és egyéb büntetőjogi intézkedéseket is előír.

A Bizottság 26 tagállam nemzeti szabályozó hatóságától (a továbbiakban: válaszadók) összesen 26 választ kapott, amelyek közül 21 2024 novemberében, a fennmaradó öt pedig 2025. június végén érkezett be. Egy nemzeti szabályozó hatóság nem válaszolt a kérdőívre. Ez a jelentés ezért a 26 nemzeti szabályozó hatóság által benyújtott információkon alapul.

III. A bűncselekményekre és szankciókra vonatkozó uniós keret

Ez a szakasz ismerteti az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 83. cikke által szabályozott büntető anyagi jog területén történő jogalkotásra vonatkozó uniós hatáskör hátterét.

A módosított REMIT 21a. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Bizottság jogalkotási javaslatot nyújthat be, amennyiben szükségesnek tartja, hogy a tagállamok büntetőjogi szankciókat vezessenek be a REMIT megsértése esetén.

Az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Unió szabályozási minimumokat állapíthat meg a bűncselekményi tényállások és a szankciók meghatározására vonatkozóan a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező, különösen súlyos bűncselekményi területeken. Ezek az EUMSZ-ben kimerítően felsorolt bűncselekményi területek a következők: terrorizmus, emberkereskedelem, nők és gyermekek szexuális kizsákmányolása, tiltott kábítószer- és fegyverkereskedelem, pénzmosás, korrupció, pénz és egyéb fizetőeszközök hamisítása, kiberbűnözés és szervezett bűnözés (a továbbiakban: uniós bűncselekmények). A Tanács az Európai Parlament egyetértésével egyhangúlag kiterjesztheti ezt a jegyzéket olyan bűncselekményi területekre is, amelyek megfelelnek a súlyosság és a határokon átnyúló jelentőség feltételeinek.

Erre eddig egyszer került sor az (EU) 2022/2332 tanácsi határozattal⁷, amely felvette az uniós korlátozó intézkedések megsértését az uniós bűncselekmények jegyzékébe.

Az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Unió szabályozási minimumokat is elfogadhat a bűncselekményi tényállások és a szankciók meghatározására azokon a területeken, amelyek más uniós szakpolitikák keretében harmonizációs intézkedések hatálya alá tartoznak. Ez a hatáskör elvben a szakpolitikai területek széles és változatos körét foglalja magában. Azonban csak akkor gyakorolható, ha a büntetőjogi jogérvényesítés **elengedhetetlennek bizonyul** az érintett uniós szakpolitika hatékony végrehajtásának biztosításához – ez különösen igaz a pénzügyi szolgáltatások terén elkövetett piaci visszaélések súlyos eseteire⁸.

IV. A REMIT megsértésének aktuális állása és a levont tanulságok

⁷ A Tanács (EU) 2022/2332 határozata (2022. november 28.) az uniós korlátozó intézkedések megsértésének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikke (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő bűncselekményi területnek történő minősítéséről (HL L 308., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2332/oj>).

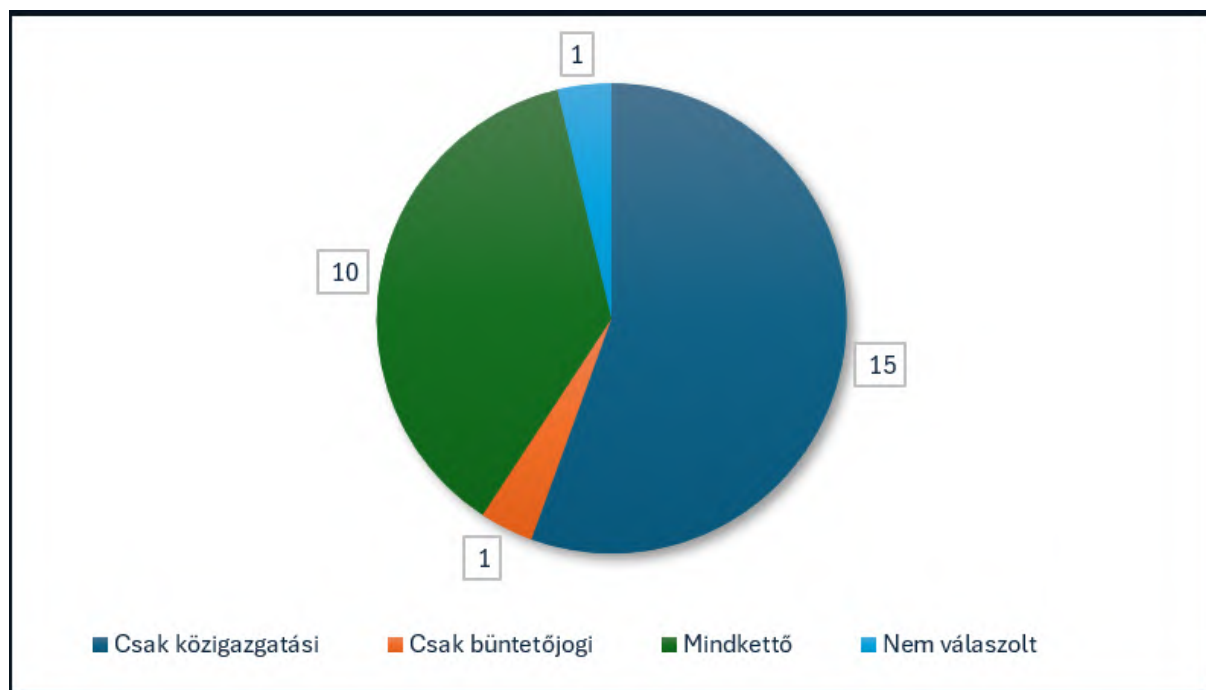
⁸ Például a piaci visszaélésekről szóló 2014/57/EU irányelvvel, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás elleni küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelvvel és a környezet büntetőjog általi védelméről szóló (EU) 2024/1203 irányelvvel kapcsolatban (HL L 173., 2014.6.12., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/57/oj>).

Az uniós tagállamokban jelenleg alkalmazandó közigazgatási és büntetőjogi szankciók

A Bizottsághoz benyújtott információk alapján egyes tagállamok csak közigazgatási intézkedéseket alkalmaznak a REMIT megsértése esetén történő jogérvényesítés biztosítása érdekében, míg mások a közigazgatási intézkedések mellett büntetőjogi szankciókat is előírnak. Egy tagállam kizárólag büntetőjogi szankciókból álló kerettel rendelkezik.

Az alábbi ábra bemutatja azon tagállamok számát, amelyek a REMIT megsértése esetén a jogérvényesítés biztosítása érdekében: i. csak közigazgatási intézkedéseket, ii. közigazgatási és büntetőjogi intézkedések kombinációját, valamint iii. csak büntetőjogi intézkedéseket alkalmaznak.

1. ábra: A REMIT megsértése esetén alkalmazandó szankciók (a tagállamok száma)

**Forrás: 26 tagállam válasza a Bizottság kérdőívére*

Az 1. ábra szerint **a válaszadó 26 tagállam közül 15 tagállam** a közigazgatási szankciókat – többek között a bírságokat – választotta elsődleges jogérvényesítési eszközként a REMIT megsértésének kezelése és a meg nem felelés megelőzése érdekében. Másrészt **egy tagállam** (Írország) kizárólag büntetőjogi szankciókon alapuló keretet vezetett be, míg a fennmaradó **10 válaszadó tagállam** (Ausztria, Ciprus, Németország, Dánia, Magyarország, Észtország, Málta, Hollandia, Lengyelország és Svédország) kettős megközelítést fogadott el, amely a közigazgatási és büntetőjogi szankciók kombinációjára épül a REMIT megsértésétől való elrettentés érdekében.

Egy nemzeti szabályozó hatóság arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy tagállama mérlegeli a kizárólag közigazgatási szankciókból álló jelenlegi keret büntetőjogi szankciókkal való kiegészítését. A nemzeti szabályozó hatóság 2022-ben és 2023-ban javaslatokat nyújtott be az Igazságügyi Minisztériumnak arra vonatkozóan, hogy a REMIT bizonyos megsértéseit, nevezetesen a 3. és az 5. cikk megsértését bűncselekménynek minősítsék. E tagállam célja annak biztosítása, hogy nemzeti kerete összhangban álljon az 596/2014/EU rendelet piaci magatartással kapcsolatos bűncselekményekre vonatkozó hatályos rendelkezéseivel⁹.

Ezzel szemben az egyetlen tagállam, amely jelenleg csak büntetőjogi szankciókat alkalmaz a REMIT megsértése esetén történő jogérvényesítés tekintetében, a hatékonyabb végrehajtás biztosítása érdekében inkább közigazgatási bírságok bevezetését mérlegeli.

A közigazgatási bírságokra vonatkozó jelenlegi szabályok a nemzeti jogrendekben

A kérdőív válaszadói tájékoztatást nyújtottak a REMIT megsértése esetén kiszabott közigazgatási bírságok mértékéről. Ezek a szintek tagállamonként jelentősen eltérnek: egyes keretek százalékos arányban fejezik ki a közigazgatási bírságokat, mások csak összegeket határoznak meg, míg mások e két megoldást kombinálják. Egyes válaszadók például jelezték, hogy az alkalmazandó keretek az érintett szervezet éves árbevételének legfeljebb 8 %-áig terjedő bírságot írnak elő, amely ismételt jogsértés vagy a pénzügyi nyereség figyelembevétele esetén elérheti a 20 %-ot. Mások kifejtették, hogy a közigazgatási bírságok 20 000 EUR-tól 50 000 EUR összegig terjednek, és rendelkezéseket tartalmaznak a bírság jogsértések súlyossága alapján történő növelésére. Más nemzeti rendszerek hozzávetőleg 300 EUR összegű pénzbírságtól egészen az érintett szervezet éves jövedelmének 10 %-áig terjedő bírságokat írnak elő, amelyet a kereskedési tevékenység ideiglenes korlátozása is kísérhet. Néhány tagállam akár 6 millió EUR összegű bírságot is kiszabhat.

A büntetőjogi szankciókra vonatkozó szabályok a nemzeti jogrendekben

A fent említettek szerint 11 válaszadó jelezte, hogy szabályozási kereteik büntetőjogi szankciókat írnak elő. Ezek közé tartoztak a büntetőjogi pénzbüntetések és egyes esetekben a legfeljebb 10 évig terjedő szabadságvesztés. Bizonyos esetekben a keret a vagyon befagyasztásáról vagy elkobzásáról, valamint a szakmai tevékenységek ideiglenes tilalmáról is rendelkezett.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 596/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/2026-06-05>).

Például az egyik válaszadó részletesen ismertette a tagállamában alkalmazandó büntetőjogi szankciók rendszerét:

- Piacebefolyásolásban való részvétel: napi 5 000 EUR-ig terjedő pénzbüntetés vagy 1–10 évig terjedő szabadságvesztés, vagy mindkettő.
- Piacebefolyásolásra irányuló megállapodás megkötése: napi 2 500 EUR-ig terjedő pénzbüntetés.
- Belső információ felhasználása a módosított REMIT 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának megsértésével: napi 5 000 EUR-ig terjedő pénzbüntetés vagy 1–10 évig terjedő szabadságvesztés, vagy mindkettő. Amennyiben azt a módosított REMIT 3. cikke (2) bekezdésének a) vagy c) pontjában említett személy követte el: napi 5 000 EUR-ig terjedő pénzbüntetés vagy 2–12 évig terjedő szabadságvesztés, vagy mindkettő.
- Belső információ jogosulatlan közzététele a módosított REMIT 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésével: napi 2 500 EUR-ig terjedő pénzbüntetés, a személyes szabadság korlátozása vagy három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés.
- Nagykereskedelmi energiatermékek vásárlásának vagy értékesítésének javaslata vagy ösztönzése belső információ alapján a módosított REMIT 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának megsértésével: napi 2 500 EUR-ig terjedő pénzbüntetés, a személyes szabadság korlátozása vagy három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés.
- Szakmai titok felfedése a módosított REMIT 17. cikkének megsértésével: pénzbüntetés, a személyes szabadság korlátozása vagy három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés.
- A foglalkozásszerűen ügyleteket kötő személy által a nemzeti szabályozó hatóság elnökének a piacebefolyással, a piacebefolyásolás kísérletével vagy a belső információk nem megfelelő felhasználásával kapcsolatos megalapozott gyanúról való tájékoztatásának elmulasztása a módosított REMIT új 15. cikkének megsértésével: pénzbüntetés, a személyes szabadság korlátozása vagy három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés.

A kérdőívre adott válaszok alapján megállapítható, hogy azok a tagállamok, amelyek a REMIT megsértése esetén alkalmazandó közigazgatási és büntetőjogi szankciókat egyaránt magában foglaló kerettel rendelkeznek, többszintű megközelítést alkalmaznak: a közigazgatási szankciók a REMIT kevésbé súlyos megsértése esetén, míg a büntetőjogi szankciók a súlyosabb jogsértések esetén alkalmazandók. A válaszadók álláspontja szerint ez a megközelítés árnyaltabb, a szóban forgó jogsértés súlyosságához igazított jogérvényesítési stratégiát tesz lehetővé.

Az egyik válaszadó például kifejtette, hogy a módosított REMIT 5. cikkének (a piacbefolyásolás tilalma) megsértése bűncselekménynek és szabálysértésnek is minősülhet, attól függően, hogy a szóban forgó magatartás befolyásolja-e a nagykereskedelmi energiatermékek árát. Ha nem befolyásolja az érintett nagykereskedelmi energiatermékek árát, a magatartás kevésbé súlyosnak minősül, és csak közigazgatási jellegű szankciókkal sújtható, és fordítva.

A REMIT megsértése esetén történő jogérvényesítéssel kapcsolatos kihívások

Három válaszadó említette, hogy a büntetőjogi szankcióknak nagyobb elrettentő hatásuk lehet, mint a közigazgatási végrehajtási intézkedéseknek. A benyújtott válaszok szerint azonban a büntetőjogi szankciókat – akár kizárólagosan, akár közigazgatási intézkedésekkel kombinálva – alkalmazó tagállamok jelentős kihívásokkal szembesültek a REMIT megsértése esetén történő jogérvényesítés során. Ez alacsonyabb végrehajtási szinteket eredményezett ezekben a tagállamokban, az alábbiakban kifejtett okok miatt.

Egyes válaszadók például kifejtették, hogy a büntetőjogi szankciók érvényesítése – amelynek keretében a nemzeti szabályozó hatóságnak az ügyet a bíróság és/vagy az ügyészség elé kell terjesztenie, majd sikeres eljárás esetén tárgyalásra kerül sor – kihívást jelenthet a REMIT hatékony végrehajtása szempontjából. Ennek okai a következők:

Először is, az egész folyamat hatással van az ütemezésre. Általában a büntetőeljárások lezárása – beleértve a büntetőjogi szankciók kiszabásának szakaszát is – hosszabb időt vesz igénybe, mint a közigazgatási szankciók alkalmazásával járó ügyek esetében. Ennek oka az is, hogy a közigazgatási szankciók tekintetében a nemzeti szabályozó hatóságok közvetlen bírságszabási hatáskörrel rendelkeznek az adott magatartást tanúsító személyekkel szemben. A Bizottság úgy véli, hogy az eljárások hossza részben az energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések összetettségének is tulajdonítható.

Másodszor, a kérdőívre adott válaszok szerint a REMIT megsértése miatt büntetőeljárás indítása összetettebb folyamat, mint a közigazgatási szankciók hatálya alá tartozó magatartások esetében. Az előbbi esetben fennálló összetettség a szankció büntetőjogi jellegéből fakad, például abból a bizonyítási teherből, amelynek a nemzeti szabályozó hatóságnak a büntetőeljárás sikeres megindításához eleget kell tennie. Kihívást jelenthet, hogy az illetékes nemzeti szerv (általában az energiapiacok működését nem feltétlenül ismerő ügyészség) elegendő bizonyítékot gyűjtsön a büntetőeljáráshoz szükséges bizonyítási küszöb megállapításához. Ez különösen igaz akkor, ha a REMIT adott megsértése piacbefolyásolásnak vagy bennfentes kereskedelemnek minősülő magatartáshoz kapcsolódik, amely gyakran az érintett piaci szereplők részéről jelentős tapasztalatot feltételez. A kérdőívre adott válaszok alapján ez nagyon kevés (ha egyáltalán volt ilyen) sikeres büntetőeljárást eredményezett, mivel számos ügyet vagy megszüntettek, vagy felmentéssel zártak.

A REMIT megsértése esetén alkalmazandó közigazgatási szankciók végrehajtása

Bár szinte egyáltalán nem hoztak olyan jogerős bírósági ítéleteket, amelyek büntetőjogi szankciókat szabtak ki a REMIT megsértése miatt¹⁰, a tagállamok által a piaci szereplőkkel szemben hozott határozatok és kiszabott közigazgatási bírságok száma eltérő végrehajtási környezetre utal. Például az a két tagállam, ahol a legmagasabb a REMIT-tel kapcsolatos határozatok száma, a következőkről számolt be:

- egy tagállam 2016 óta 43 határozatot fogadott el a REMIT megsértése miatt, és mintegy 10 500 000 EUR összegű közigazgatási bírságot szabott ki,
- egy másik tagállamban a REMIT 2016-os bevezetése óta 46 vizsgálatot folytattak le, amelyekhez jogsértést megállapító határozatok kapcsolódtak, és 61 szankciót alkalmaztak összesen 115 060 096 EUR összegben.

Egy másik tagállam a jelentések szerint összesen 2 560 000 EUR összegű bírságot szabott ki a REMIT különböző megsértései miatt.

A kérdőívre adott válaszok alapján megállapítható, hogy azok a tagállamok, amelyek a REMIT megsértése esetén alkalmazható közigazgatási bírságolási keretekkel rendelkeznek, gyorsabb és hatékonyabb jogérvényesítési stratégiát tudtak kialakítani, és több vizsgálatot zártak le olyan

¹⁰ A büntetőjogi szankciókat alkalmazó 11 tagállam a következő válaszokat adta: Ausztriában, Cipruson, Dániában, Magyarországon, Írországon, Máltán, Hollandiában, Lengyelországban és Svédországban eddig nem fogadtak el végrehajtási határozatot; Németországban két ügy van folyamatban, de még nem fogadtak el határozatot. Észtország nem adott érdemi választ a vonatkozó kérdésre.

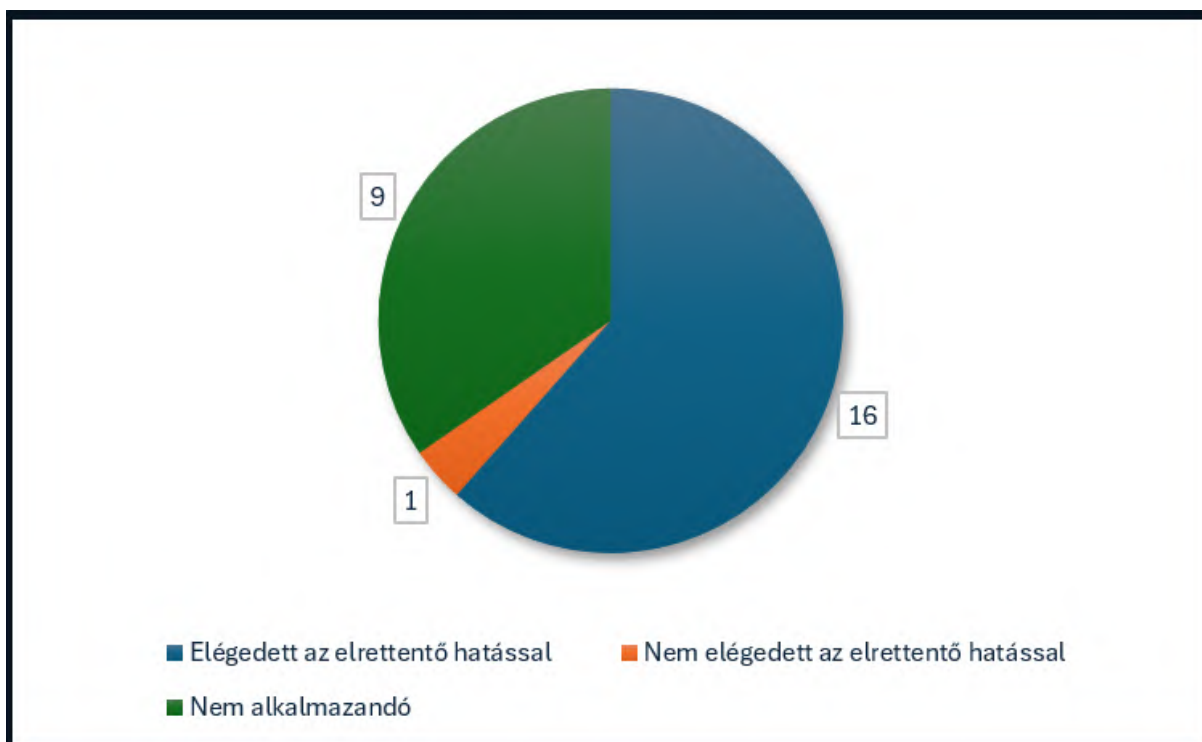
jogerős határozatokkal, amelyek közigazgatási bírságot vagy egyéb közigazgatási intézkedést szabtak ki.

A közigazgatási és büntetőjogi szankciók visszatartó ereje

A kérdőív a tagállamokban alkalmazandó szankciók visszatartó erejére vonatkozó kérdést is tartalmazott. Az alábbi 2. ábra szerint:

- A legtöbb válaszadó – a 26 válaszadóból 16 – úgy vélte, hogy ezek az intézkedések kellően elrettentő hatásúak, és hozzájárulnak a REMIT megsértése esetén történő hatékony jogérvényesítéshez. Ezekben a joghatóságokban a jogérvényesítési keret közigazgatási intézkedéseken alapult. Példaként a 16 válaszadó közül az egyik megemlítette, hogy a 2011 óta lefolytatott négy REMIT-ügyben, amelyekben összesen 75 000 EUR összegű közigazgatási szankciót szabtak ki, a közigazgatási szankcióval sújtott négy piaci szereplő közül három később nem követte el újra a rendelet megsértését.
- Egy válaszadó azonban megemlítette, hogy a saját joghatóságában alkalmazandó közigazgatási bírságok összege elhanyagolható, figyelembe véve a REMIT-tel kapcsolatos állítólagos jogellenes magatartásban részt vevő piaci szereplők méretét.
- Kilenc válaszadó arról számolt be, hogy nem áll rendelkezésére adat a REMIT megsértésével kapcsolatban, vagy a joghatóságukon belül egyetlen jogsértést megállapító határozat sem vezetett bírság kiszabásához.

2. ábra: A REMIT megsértése esetén alkalmazott közigazgatási intézkedések elrettentő hatásával való jelenlegi elégedettségi szint (az országok száma szerint)

V. Megállapítások

A fentieknek megfelelően az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Unió büntetőjogi szankciók elfogadására vonatkozó hatásköre csak akkor gyakorolható, ha a büntetőjogi jogérvényesítés **elengedhetetlennek bizonyul** az érintett uniós szakpolitika hatékony végrehajtásának biztosításához. A kérdőívre adott válaszok, a jelentés elkészítésekor a Bizottság rendelkezésére álló információk, valamint a felülvizsgált REMIT 18. cikke alapján **jelenleg nincs arra utaló jel**, hogy a büntetőjogi jogérvényesítés elengedhetetlen lenne a REMIT-keret hatékony érvényesítésének biztosításához. Ez a megállapítás nem vonatkozik más területekre, például a pénzügyi szolgáltatások terén elkövetett piaci visszaélésekre, amelyek esetében a büntetőjogi jogérvényesítést elengedhetetlennek ítélték az érintett uniós szakpolitika hatékony végrehajtásának biztosításához.

A Bizottság kérdőívére adott válaszok alapján és a REMIT végrehajtásának jelenlegi szakaszában úgy tűnik, hogy a büntetőjogi szankciókon alapuló jogérvényesítési keretet alkalmazó tagállamok – akár kizárólagosan, akár közigazgatási szankciókkal kombinálva – jelentős kihívásokkal szembesülnek a REMIT-ügyek lezárása vagy a jogerős bírósági ítéletek meghozatala terén. Összehasonlításképpen, azok a tagállamok, amelyek a REMIT megsértése esetén közigazgatási intézkedéseken alapuló jogérvényesítési keretet alkalmaznak, eredményesebb jogérvényesítésről tudnak beszámolni.

Ezen túlmenően a jogérvényesítés várhatóan tovább erősödik a REMIT II által bevezetett új keret révén, amelyet a tagállamok kötelesek végrehajtani. A fentiekben kifejtettek szerint ez az új keret nemcsak a nemzeti szabályozó hatóságok megerősített vizsgálati és végrehajtási hatásköreiről rendelkezik, hanem a tagállamok azon kötelezettségéről is, hogy megfeleljenek a módosított REMIT 18. cikkében meghatározott minimális harmonizációs intézkedési keretnek.

A nemzeti kereteknek a módosított REMIT 18. cikkével összhangban történő megvalósítása meg fogja erősíteni a REMIT végrehajtását, valamint biztosítani fogja annak hatékonyságát és visszatartó erejét. A Bizottság ezért azt javasolja a tagállamoknak, hogy összpontosítsanak ezen új rendelkezések és keretek végrehajtására annak érdekében, hogy teljes mértékben kiaknázhassák a megerősített jogérvényesítés előnyeit, és értékelhessék a tényleges hatásokat.

A Bizottságnak 2027. május 8-ig és azt követően háromévente jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamokban került-e sor a REMIT megsértése esetén érvényes szankciók előírására és következetes alkalmazására. Amennyiben a módosított REMIT 18. cikke végrehajtási folyamatának lezárását követően megállapítást nyer, hogy a REMIT szándékos és súlyos megsértései esetén alkalmazandó bűncselekményi tényállások és szankciók közelítése szükséges a REMIT II hatékony végrehajtásának biztosításához, a Bizottság ennek keretében felülvizsgálhatja, hogy szükség van-e további uniós szintű harmonizációra.